

PHILOSOPHIAI FELOLVASÁS AZ AKADÉMIABAN.

A magyar tud. Akadémia II. osztálya folyó év márcz. 5-iki felolvasó ülésében *Pikler Gyula*, a budapesti tudom. egyetemen a jogbölcészlet magántanára, mint vendég: *Az objectiv létben való hit lélektana* czimén egy hosszabb értekezés töredékeit olvasta föl. *Pikler* vizsgálat alá vette az objectiv és subjectiv világnézetek kiinduló pontjait s kritikájában, főként ez utóbbira állva, azt törekedett kimutatni, hogy az objectiv lét statuálása nem egyéb, mint a jelenés (*Vorstellung*) megjelentetése akaratumk által. Vizsgálódásaiban az újabbkori, angol psychologokhoz csatlakozik s értekezése nyereség lesz metaphysikai fejtegetésekben szegény philosophiai irodalmunkra nézve. Nehány újabb philos. műszót is érvényre akart emelni *Pikler*, nevezetesen az «eszmeletet» a *Bewusstseinra*, s a «jelenést» a *Vorstellungra*. Véleményünk szerint azonban e műszavaiban kevésbé lesz szerencsés, miután az indítványozott szavakat nyelvünk más értelemben használja.

A POSITIVISMUS RENDSZERE.

Midőn a Magyar Philosophiai Szemle megkezdte a positiv philosophia rendszeres feldolgozását s hivatott, a tudomány szintáján álló munkatársai segélyével bemutatta a matematika, a mechanika, a csillagászat, a physika rendszerét (lásd 1887. évfolyam I—VI. füzet), melyekhez kapcsolódik a jelen számunk második czikke: «A chemia a positivismus rendszerében», melyet a közelebbi számokban követni s még ez év folyamán bemutatni reménylünk a biologia és a sociologia előadásával, ugy, a mint azok Comte alapvető munkáiban kifejezést nyertek, az a rég ápoltt szándék vezetett bennünket, hogy a tárgyias eszmélődésnek egy philosophiai rendszerré olvadó áramlatát, — mely a modern gondolkodáshoz s merjük kockáztatni a szót: a magyar temperamentumhoz annyira illik, szabatos formában ismertessük meg a közönséggel. Nyiltan kimondjuk, hogy a Comte rendszerében érvényesített *viszonylagosság*, s *törvényszerűség eszméje* volt legtöbb hatással ismertető szándékunkra s érintve sem találjuk magunkat amaz itt-ott felmerülő vádtól, hogy közleményeinkkel s így folyóiratunkkal merő-